

Mariët Meester, schrijfster van *Een vrij leven*, heeft zo haar eigen opvattingen over een rijk en duurzaam leven. Ze put daarvoor uit haar roadtrip door Frankrijk begin jaren tachtig. 'Ik zag toen al wat mensen allemaal weggooiden.'

tekst Vivian de Gier, foto's Jakob van Vliet

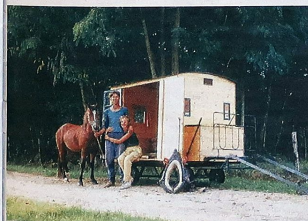
b

Het contrast kan bijna niet groter. Na een mooie rit langs de Vecht, met villa's en herenhuizen, volgt een lang, modderig pad vol kuilen, lelijke, witte caravans ernaast. De weg voert over een boerenref met tokkende kippen. Einddoel is de historische woonwagen van schrijfster Mariët Meester (65), aan het eind van het pad, in Nieuwersluis, ruim een kwartier van haar huis in Amsterdam. Binnen brandt de houtkachel. De schrijfster is op tijd gekomen om de wagen op te warmen. "Eén graad per vijf minuten." Nee, niet zo heel milieuvriendelijk, zo'n kachel, zegt ze, maar andere verwarming is er in zo'n oude wagen nu eenmaal niet. "En we zijn hier normaal niet in de winter."

Terwijl studenten op kasteel Nijnrode, even verderop, alles leren over management, bedrijfsleven en economie, heeft Mariët Meester zo haar eigen opvattingen over geld, welvaart en een rijk en duurzaam leven. En daarover vertelt ze honderduit in haar inspirerende boek *Een vrij leven*. Meester neemt de lezer mee op de roadtrip die zij en haar man (toen nog vriend) kunstenaar Jaap de Ruig maakten door Frankrijk, begin jaren tachtig. Niet met een auto, maar met een woonwagentje – een 'tiny house' zo groot als een twepersoonsbed –, voortgetrokken door een onstuimige pony met een eigen mening.

Zure regen en Koude Oorlog

Meester groeit als kind op in gevangenisdorp Veenhuizen, waar haar vader hoofd van de school is. In het hermetisch afgesloten dorp – rondom hangen bordjes 'verboden toegang' – zijn vijf gevangenen vol delinquenten van lichte tot zware misdrijven. Niet zo gek dus dat de wijde wereld lonkt. Begin jaren tachtig is het ook de tijd van de zure regen, het rapport over de gevaren voor het klimaat van de

→ Mariët Meester bij haar woonwagen in Nieuwersluis: 'Ik zag hoe onzorgvuldig mensen met hun omgeving omgaan.' Links: Mariët Meester en Jaap de Ruig, begin jaren tachtig. FOTO PRIVÉFOTO

Club van Rome heeft al de gemoeieren beroerd. Met daarbovenop ook nog de Koude Oorlog en demonstraties tegen de plaatsing van kernwapens in Nederland is het een wat zorgelijke en sombere tijd.

In hun verlangen zo vrij en zo duurzaam mogelijk te leven, met zo min mogelijk schade voor de aarde en de medemens, leven de twee jonge twintigers ook zo zainig mogelijk. Kleding is tweedehands, meubels komen van de vuilnisbelt – ze zouden de uitvinders van het woord 'consuminderen' kunnen zijn. Bij tijd en wijle wonen ze op een boerderij, waar ze zelf getenkaas maken.

Notities in dagboeken

Meester, die nog aan de kunstacademie studeert en per trein heen en weer naar Nederland reist, maakt tijdens hun tochten door de Franse departementen kunstprojecten van de talloze weggegooide sigaretpakjes of van gevonden olieblikken. Een paar stuivers hier, een paar stuivers daar, ze verdienen niet genoeg om rond te komen. De zorgelijke handen heeft, maakt de meubels, reparaat de leidseis, de banden en het dak van de wagen. Na de eerste wagen volgt een iets grotere woonwagen, waarin ze rechtop kunnen staan en makkelijker kunnen werken. Meester begint in die periode ook met het publiceren van artikelen.

Het idee om dit verhaal eindelijk eens op te schrijven ontstond toen Mariët Meester met haar redacteur zat te praten over ideeën voor een nieuw boek. "Het is niet alsof de tijd er nu pas rijp voor is, alsof anderen begrijpen wat we nastreven. Begrippen als tiny house of duurzaamheid bestonden in de jaren tachtig nog niet, nu heeft iedereen het erover. Mijn redacteur is 25 jaar jonger en toen ik hier-

over vertelde, riep zij meteen: 'Dat verhaal wil ik lezen! Ik wil leren en geïnspireerd raken door de keuzes die jullie hebben gemaakt.'

"Tijdens de reis maakt Meester notities in dagboeken, wat haar bij het schrijven van *Een vrij leven* goed van pas komt. Teruglezend ziet ze als het ware haar schrijverschap ontluiken. "We kwamen op een gegeven moment langs een vuilnisbelt waar ik een paar tijdschriften vond. In mijn dagboek zie je me denken: misschien kan ik zelf ook wel eens zoiets schrijven. Ik had nog niet eens een typemachine!"

Hun sobere en milieuvriendelijke manier van leven wordt door lang niet iedereen begrepen. "Stel dat iedereen zo zou gaan leven, wat zou er dan van de wereld terecht komen? Kregen we regelmatig te horen. Alsof we lui waren. Maar het is helemaal niet zo makkelijk om minimalistisch te leven, zonder uitkering. We hebben ons altijd uit de naad gewerkt. Het scheelt dat Jaap zo handig is en zoveel met eigen handen kan maken en repareren." Bijvoorbeeld als de woonwagen weer eens omkultelt, nadat een vrachtwagen hun pony tegemoet dendert op een smalle landweg.

"Als je zo langzaam reist, met maar drie kilometer per uur, besef je veel beter de schaal van alles. Hoeveel steden er wel niet zijn, hoeveel supermarkten, hoeveel plastic verpakkingen er in al die supermarkten liggen en dagelijks worden verkocht, wat mensen allemaal weggooiden. Al die vuilnisbelten die we hebben gezien, vol bruikbare, afgedankte spullen. Als er hoogwater was geweest, lagen die rivierbeddingen vol plastic – toen al. En al die lege, weggesmeten blikken landbouwgif die we onderweg tegenkwamen... Ik zag hoe onzorgvuldig mensen met hun omgeving omgaan."

"Veel mensen hadden het over crisis, terwijl we constant werden ingehaald door dure auto's. Of we werden uitgenodigd bij mensen thuis en zag je hun mooie, nieuwe spullen. Dus als mensen kritiek op ons hadden, dacht ik: en wat doe jij? Overigens ontmoetten we ook mensen die een puchtig en luxe huis hadden, maar een heel moeilijk leven. Bezit is niets om jaloezie op te zijn, want overal is verdriet."

Nooit nieuwe meubels

Na tien jaar strikt het koppel begin jaren negentig naar in Amsterdam, eerst twee jaar antikraak, daarna op een etage. De woonwagen, hun derde en laatste, staat sindsdien in Nieuwersluis en dient als buitenhuis en zomerverblijf. De aanschaf van een eenvoudige auto was onvermijdelijk – alles op de fiets vervoeren is niet meer doordijk – maar verder leven Meester en De Ruig nog altijd sober en zo milieuvriendelijk mogelijk. Ze reizen zo min mogelijk met

het vliegtuig, nemen de internationale hogesnelheidstrein en hebben nog nooit nieuwe meubels gekocht – noch voor hun huis in Amsterdam, noch voor de in stijl ingerichte wagen. De charmante chaise longue bijvoorbeeld, maakte De Ruig van een op straat gegooide ouderwetse roostel.

Ze kunnen er werken, lezen, schrijven, mijmeren. En dan vallen ook verontrustende zaken op die in de stad makkelijk buiten beeld blijven. "Elke herfst hingen de daggoten vol met spinnenwebben, nu hangt er niets meer aan. Er zijn minder insecten, minder vogeltjes... En de sloot hiernaast zat toen we hier naartoe dertig jaar geleden vol met allerlei bijzondere plantjes, kikkervisjes, stekelbaarsjes en salamanders. Nu is er niets meer, de sloot is dood. Als je in de stad woont, heb je dat totaal niet door. En het is een psychologisch beschermingsmechanisme om het ook niet te willen weten. Als je zelf maar een mooi leven hebt. Mensen noemen mij weleens naïef. Maar ik vind het naïef om te denken dat het allemaal wel vanzelf goed komt."

Het vrolijkstemmende en inspirerende van Meesters boek is dan ook dat het leven óók mooi kan zijn zonder veel geld. Het echtpaar leeft van hun kunst, ze beschikken over een socialehuurretage in hartje Amsterdam, ze hebben een buitenhuis op velden in de vrije natuur én elk jaar verblijven en werken ze een paar wintermaanden in het zuiden van Spanje, waar ze met de trein naartoe reizen. "Het voelt heel luxe, alsof we miljonair zijn," zegt Meester en lacht. En dat allemaal met een minimuminkomen. Een vrij én rijk leven, en nog milieuvriendelijk ook.

Mariët Meester: *Een vrij leven*, De Arbeiderspers, €24,99.

'Het is niet alsof de tijd er nu pas rijp voor is, alsof anderen begrijpen wat we nastreven'